

Університет
сучасних
знань

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«УНІВЕРСИТЕТ СУЧАСНИХ ЗНАНЬ»**

Циклова комісія з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 4 Основи філософських знань

підготовка фахового молодшого бакалавра

освітньо-професійної програми **Журналістика**

спеціальність **061 Журналістика**

Київ – 2022

Робочу програму з дисципліни «Основи філософських знань» для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Журналістика спеціальності 061 Журналістика

Розробник: старший викладач -Пивовар В.Я.

Робочу програму затверджено на засіданні циклової комісії з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії _____ Дяченко-Лисенко Л.М.
(підпис)

Розглянуто і рекомендовано до затвердження педагогічною радою коледжу

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Директор коледжу _____ Світлана ШВИДЧЕНКО

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
2	Навчально-тематичний план дисципліни	6
3	Календарно-тематичний план дисципліни	6
4	Теми і плани лекційних занять	7
5	Теми і план семінарських занять	10
6	Теми і питання для самостійної роботи студентів	13
7	Методи активізації навчального процесу	16
8	Системи поточного та підсумкового контролю знань	16
9	Критерії оцінювання результатів навчання студентів	18
10	Література	19

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Основи філософських знань» належить до циклу загальної підготовки, яка спрямована на ознайомлення студентів із найбільш загальними суттєвими характеристиками та фундаментальними принципами реальності й пізнання, буття людини та її відносини зі світом.

«Основи філософських знань» одним зі своїх завдань має встановлення перших, основних істин, які слугують першоосновою або принципами для інших істин і слугує фундаментальною дисципліною для підготовки майбутніх журналістів

Мета : ознайомлення студентів з предметом, специфікою, історією та основною проблематикою філософії. Оскільки програма адресована до студентів гуманітарного вузу, де філософія не є профільним предметом і вивчається за скороченим курсом, то в ній освітленню підлягають тільки її інваріантні теми, короткий історико-філософський огляд, базові категорії і основні проблеми. В програму не ввійшло все те, що входить в предмет інших суспільних наук, зокрема, в соціальну філософію, соціологію, політологію, культурологію тощо. Програма курсу філософії в основному зорієнтована на утвердженні Міністерством освіти і науки України матеріали і рекомендації і скоректована відповідно до вимог часу і профілю вузу. Складається він з двох частин, кожна з яких містить в собі п'ять тем. До кожної теми складено план семінарського заняття, проблемно-пошукові питання, теми рефератів і література. Значна частина питань винесена на самостійне вивчення.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Розуміння специфіки філософії, її предмету і основних функцій, місце в духовній культурі людства. Освоїти базові категорії філософії і її законів. Розрізняти основні етапи історичного розвитку філософії та їх специфіку. Оволодіння основними філософськими напрямками, школами та персоналіями, а також основними філософськими вимірами і характеристикою людини і суспільства. Користування набутими знаннями в своїй теоретичній і практичній діяльності, розумітись у хаосі думок, ідей, концепцій, уникати розмитості і невизначеності в своїх судженнях, а також визначати свою світоглядну і громадську позиції і відстоювати її.

Процес вивчення дисципліни ОК 4 Основи філософських знань спрямований на застосування наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області філософії,

традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність втілювати творчі задуми.

СК 8 Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.

СК 13. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 14. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Очікувані результати навчання

РН 1 Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 4 Вміти аналізувати історичні події та процеси, що відбувались в минулому і відбуваються в сучасній Україні.

РН 8 Знати базові поняття основ психології та володіти елементами етики ділового спілкування, компетентність в спілкуванні.

РН 9 Володіти знаннями етики та естетики, мати високі моральні якості та вміння правильно сприймати й оцінювати різноманітні явища навколишнього світу та твори мистецтва

РН 12 Застосувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку та аналізу необхідної інформації у вирішенні практичних проблем.

РН 13 Використовувати набуті знання, конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих та навчальних результатів для фахового розвитку.

РН 16 Знаходити оптимальні рішення проблеми відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та інтересів учасників комунікації.

РН 19 Демонструвати навички командної роботи, міжособистісної, соціальної та переговорної взаємодії з іншими.

РН 21 Самостійно ставити цілі, організовувати робочий час та простір, дотримуватися строків виконання завдань.

РН 23 Виявляти високу адаптивність до змін професійного середовища, реалізувати здатність до пошуку нової інформації.

2. Навчально-тематичний план дисципліни

№	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семинарські	Самостійні
1	Розділ 1. Призначення філософії, її категоріальний інструментарій та історія	54	18	14	22
2	Розділ 2. Основні філософські проблеми і характеристики людини та суспільства	36	12	8	16
Всього:		90	30	22	38

3. Календарно-тематичний план дисципліни

№	Назва розділів і тем	Кількість годин			
		Усього	Лекції	Семинарські	Самостійні
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Призначення філософії, її категоріальний інструментарій та історія					
1	Тема Філософія, її предмет, основні функції і роль в суспільстві	6	2	2	2
2	Тема Історичний розвиток світової філософії. Стародавня філософія Індії, Китаю, Греції і Риму.	8	2	2	4
3	Тема Філософія Середньовіччя і епохи Відродження. Філософія Нового часу.	8	2	2	4
4	Тема Класична німецька філософія. Філософія марксизму.	8	2	2	4
5	Тема Західноєвропейська філософія ХХ ст. Фрейдизм, екзистенціалізм, герменевтика, неопозитивізм, неотомізм, персоналізм.	8	2	2	4
6	Тема Філософія в Україні і історичному аспекті.	2	2		
7	Тема Становлення філософії в Україні в XI – XVI ст. Києво-Могилянська академія і її роль в розвитку української філософії. Г.С. Сковорода	10	4	2	4
8	Тема Філософія в Україні ХІХ-ХХ ст	4	2	2	
Розділ 2 Основні філософські проблеми і характеристики людини та суспільства					
9	Тема Основна філософська проблематика. Проблема	8	2	2	4

	субстанційних основ світу. Матерія і її основні форми. Ідеальне, душа, дух.				
10	Тема Категорії як структури буття.	2	2		
11	Тема Проблема антропосоціогенезу в філософії.	8	2	2	4
12	Тема Свідомість, її походження і сутність.	2	2		
13	Тема Проблема суспільства: соціальна філософія та філософія історії.	8	2	2	4
14	Тема Особа і суспільство: глобальні проблеми сучасності.	8	2	2	4
Всього по дисципліні -		90	30	22	38

4. Теми і плани лекційних занять

Розділ 1. Призначення філософії, її категоріальний інструментарій та історія

Лекція 1

Тема. Філософія, її предмет, основні функції та роль в суспільстві

План:

1. Поняття “філософія”
2. Предмет філософії в його історичному аспекті.
3. Методологічна функція філософії
4. Філософія в системі форм суспільної свідомості

Лекція 2

Тема. Історичний розвиток світової філософії і її основні типи

План:

1. Стародавня філософія
2. Своєрідність стародавньої філософії
3. Філософія стародавніх Індії та Китаю
4. Роль античної філософії в становленні світової філософської думки

Лекція 3

Тема. Філософія Середньовіччя і епохи Відродження. Філософія нового часу

План:

1. Загальна характеристика середньовічної філософії.
2. Дискусія між реалістами і номіналістами.
3. Середньовічна філософія мусульманського Сходу

Лекція 4

Тема. Класична німецька філософія. Філософія марксизму.

План:

1. Класична німецька філософія .

2. Особливості і місце німецької класичної філософії в історії філософської думки
3. Філософія марксизму
4. Вчення марксизму про комунізм

Лекція 5

Тема. Західноєвропейська філософія XX ст. Фрейдизм, екзистенціалізм, герменевтика, неопозитивізм, неотомізм, персоналізм

План:

1. Соціально-економічні і духовно-культурні умови формування сучасної філософії і її характерні риси.
2. Ірраціональстичні й раціоналістичні тенденції в сучасній філософії, в аналізі і освітлені філософської проблематики.
3. Проблема людини в сучасній філософії і намагання її вирішити екзистенціалізмом, філософськими антропологами, герменевтикою.
4. Неопозитивізм і його спроба вирішити проблеми людини і суспільства з позицій раціоналізму.
5. Основні релігійні вчення сучасності.
6. Персоналізм як філософія протестантизму, реакція на обезособлення і деградацію людини.

Лекція 6

Тема. Філософія в Україні і історичному аспекті

План:

1. Філософія України в історичному аспекті.
2. Філософія доби формування українського етносу і початки її в давній культурі Київської Русі.
3. Вплив запровадження християнства на розвиток філософської думки України.
4. Розвиток філософської думки в епоху українського відродження.

Лекція 7

Тема. Становлення філософії в Україні XI-XVI ст. Києво-Могилянська академія і її роль в розвитку української філософії. Г.С. Сковорода (4 год)

План:

1. Філософія в Україні XVII-XVIII ст.
2. Становлення просвітництва в Україні.
3. Києво-Могилянська академія, її вплив на філософську думку українського та інших слов'янських народів.

Лекція 8

Тема. Філософія в Україні XIX-XX ст

План:

1. Академічна філософія в Україні.
2. П. Юркевич і його філософія серця.
3. Філософія і соціально-політичні ідеї українських демократів М.П. Драгоманов та І.Я. Франко.
4. Український романтизм.
5. Соціально-політичні ідеї Кирило-Мефодіївського товариства.

Розділ 2 Основні філософські проблеми і характеристики людини та суспільства

Лекція 9

Тема. Основна філософська проблематика. Проблеми субстанційних основ світу. Матерія і її основні форми. Ідеальне, душа, дух

План:

1. Специфіка філософських категорій.
2. Буття світу і людини.
3. Проблема субстанційних основ світу.
4. Сучасні уявлення про матерію та її види.
5. Матерія як субстанція.
6. Сучасна наука про душу.

Лекція 10

Тема. Категорії як структура буття

План:

1. Соціальне буття.
2. Буття і небуття як філософська проблема.
3. Поняття "причинно-наслідковий ланцюг".
4. Специфіка філософських законів.
5. Основні закони діалектики.
6. Діалектичне і метафізичне заперечення.

Лекція 11

Тема. Проблема антропосоціогенезу в філософії

План:

1. Філософський антропологізм М. Шелера, Г. Плеснера, А. Гелена, Е. Рохакера, А. Портмана, М. Ландмана.
2. Сучасна антропология про походження людини і її історичні етапи.
3. Антропосоціогенез як єдність трудової діяльності, потреб, відношень, обміну, спілкування, мотивів тощо.
4. Людина як біосоціальна істота.
5. Співвідношення біологічного і соціального в життєдіяльності людини (панбіологічні та пансоціологічні концепції)

Лекція 12

Тема. Свідомість, її походження і сутність

План:

1. Природно-еволюційні передумови виникнення свідомості.
2. Соціальні умови і фактори виникнення і становлення свідомості.
3. Рівні і структура свідомості.
4. Свідоме і несвідоме.
5. Основні форми свідомості: наука, політика, право, мораль, релігія, мистецтво.

Лекція 13

Тема. Проблема суспільства: соціальна філософія та філософія історії

План:

- 1.Поняття “суспільство” і його характерні ознаки.
- 2.Об’єктивні і суб’єктивні фактори в формуванні і функціонуванні суспільства.
- 3.Спілкування як засіб соціалізації і гуманізації індивідів.
- 4.Спілкування і комунікація. Види спілкування.
- 5.Соціально-психологічні проблеми спілкування.

Лекція 14

Тема. Особа і суспільство, глобальні проблеми сучасності

План:

- 1.Особа як предмет філософського осмислення і наукового інтересу.
- 2.Природно-біологічні детермінанти життєдіяльності і поведінки людини.
- 3.Поняття “індивід”, “індивідуальність”, “особа”
- 4.Особа як суб’єкт історичного процесу

5. Теми і плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Розділ 1. Призначення філософії, її категоріальний інструментарій та історія

Тема. Філософія, її предмет, основні функції, і роль в суспільстві. (2 год.)

План:

- 1.Поняття світогляду. Природа та структура світогляду.
- 2.Історичні та сучасні типи світогляду.
- 3.Поняття філософії. Історичні передумови виникнення філософії.
- 4.Філософія як форма теоретичного усвідомлення світу.
- 5.Зв'язок філософії з іншими дисциплінами
- 6.Матеріалізм та ідеалізм. Монізм, дуалізм, плюралізм

Семінарське заняття № 2

Тема. Історичний розвиток світової філософії. Стародавня філософія Індії та Китаю. (2 год.)

План:

1. Зародження філософії на Стародавньому Сході: проблема людини, її ставлення до світу та самої себе.
2. Основні філософські школи Стародавньої Індії.
3. Конфуціанство і даосизм у Стародавньому Китаї.

Семінарське заняття № 3

Тема. Історичний розвиток світової філософії. Стародавня філософія Греції та Риму. (2 год.)

План:

1. Антична філософія, її космоцентричний характер. Діалектика.
2. Мілетська школа: Фалес, Анаксимандр, Анаксимен. Філософія Геракліта Ефеського. Піфагорійська та Елейська філософські школи.
3. Вчення Демокріта про атоми, пізнання і мораль.

4. Філософія софістів і Сократа.
5. Ідеалістична філософія Платона.
6. Основні положення філософії Аристотеля
7. Філософія епікуреїзму. Епікур і Лукрецій Кар.

Семінарське заняття № 4

*Тема. Філософія Середньовіччя і епохи Відродження . Філософія нового часу.
(2 год.)*

План:

- 1.Середньовічна філософія. Теоцентризм як світоглядна настанова філософії середньовіччя. Патристика, схоластика. Дискусія номіналістів та реалістів: діалектика одиночного та цілого.
- 2.Філософія Відродження. Повернення до людини. Пантеїзм і деїзм. Діалектика і метафізика.
- 3.Філософія нового часу. Проблема методу пізнання. Проблема субстанції
- 4.Матеріалізм французького Просвітництва

Семінарське заняття № 5

Тема. Німецька класична філософія і марксизм. (2 год.)

План:

- 1.Загальна характеристика німецької класичної філософії та її історичне значення.
- 2.І. Кант-засновник німецької класичної філософії.
- 3.Філософія Г. Гегеля. Система і метод, їх суперечливість.
- 4.Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.
- 5.Марксизм як перша течія некласичної філософії. Матеріалістичне розуміння історії.
- 6.Вчення марксизму про відчуження, свободу і комунізм.

Семінарське заняття № 6

Тема. Західноєвропейська філософія ХХ ст. Фрейдизм, екзистенціалізм, герменевтика, неопозитивізм, неотомізм, персоналізм. (2 год.)

План:

- 1.Ірраціоналістична філософія С. К'еркегора та А. Шопенгауера.
- 2.Філософія Ф. Ніцше та його теорія волі.
- 3.Фройд як засновник теорії психоаналізу. Неофрейдизм і його основні положення.
- 4.Екзистенціалізм і його різновиди. Проблема людської особистості в філософії екзистенціалізму(М. Гайдеггер, Ж.-П. Сартр, А. Камю).
- 5.Рационалізм позитивізму та неопозитивізму, проблеми мови та істинності знань.
- 6.Сучасна релігійна філософія, її основні напрями і проблематика. Неотомізм і персоналізм.
- 7.Структуралізм та пост структуралізм (К. Леві-Строс, Р.Барт, М. Фуко, Ж. Дерріда).
- 8.Філософські концепції постмодерну як прояв специфічного характеру філософії та її місця в суспільстві на зламі тисячоліть.

Семінарське заняття № 7

Тема. Становлення філософії в Україні (XI-XVII ст.) Києво-Могилянська академія і її роль в розвитку української філософії. Г.С. Сковорода. (2 год.)

План:

1. Соціально-економічні і духовно-культурні умови формування філософської думки в XI-XIV ст.
2. Розвиток філософської думки в епоху українського відродження.
3. Філософія в Києво-Могилянській академії (Ф. Прокопович)

Семінарське заняття № 8

Тема. Філософія Г.С. Сковороди. (2 год.)

План:

1. Початок класичного етапу у розвитку української філософії.
2. Філософське вчення Сковороди. Дві натури і три світи.
3. Моральні вчення Г. Сковороди.

Семінарське заняття № 9

Тема. Філософія в Україні XIX початку XX ст. (2 год.)

План:

1. Філософія українського романтизму. Кирило-Мефодіївське товариство. Філософсько - політичні погляди Т.Г. Шевченка.
2. "Філософія серця" П. Юркевича.
3. Філософські соціально політичні погляди М.П. Драгоманова, І.Я. Франка.
4. Філософія української діаспори (Д. Донцов, В. Липинський, Д. Чижевський).

Семінарське заняття № 10

Тема. Проблема антропосоціогенезу в філософії. (2 год.)

План

1. Вирішення проблеми антропосоціогенезу філософією: три стадії еволюційного процесу.
2. Наукові концепції походження людини (В.І. Вернадський, Тейяр де Шарден, "космісти", семіальна теорія)
3. Біологічне і соціальне в людині. Сутність людини. Роль природи в життєдіяльності людини. Олюднення природи.
4. Свідомість, її походження і сутність.
5. Сутність і рівні свідомості. Свідоме і несвідоме.

Семінарське заняття № 11

Тема. Проблема суспільства: соціальна філософія та філософія історії. (2 год.)

План

1. Поняття "суспільство", "адаптація" і "адаптивно-адаптуюча система". Тваринна спільнота і людське суспільство.
2. Поняття "виробництво". Матеріальне і духовне виробництво.
3. Утилітарне і безкорисливе, сфери його прояву і роль в життєдіяльності

людини і суспільства.

4. Творчість. Творчий потенціал суспільства і людини.
5. Поняття “діяльність” і “потреба”. Види діяльності і потреб. Предмет діяльності.
6. Перетворювальна діяльність. Практика.
7. Пізнавальна діяльність. Істина, її різновиди і критерії. Істина і правда.
8. Ціннісно-орієнтаційна діяльність. Цінність і оцінка.
9. Комунікаційна діяльність. Комунікація і спілкування.

6. Теми і завдання/питання для самостійної роботи студентів.

Тема. Філософія, її предмет, основні функції і роль в суспільстві

План:

1. Що таке світогляд? Чи всі люди мають світогляд?
2. Чим характеризується міфологічний, релігійний та філософський типи світогляду?
3. Як співвідноситься філософія і світогляд?
4. Як співвідноситься філософія і наука?
5. Які методи використовуються у філософії і в чому їхня специфічна характерність?
6. Що таке ідеалізм? Що спільне і в чому різниця між об’єктивним і суб’єктивним ідеалізмом?
7. Що таке матеріалізм? Які історичні форми матеріалізму Ви знаєте?

Тема. Історичний розвиток світової філософії. Стародавня філософія Індії та Китаю

План:

1. В чому полягає специфіка стародавньої філософії?
2. Перерахуйте філософські школи, в яких проявились матеріалістичні та ідеалістичні тенденції в стародавній філософії
3. До якого філософського напрямку можна віднести даосизм: до матеріалізму чи ідеалізму?

Тема. Історичний розвиток світової філософії. Стародавня філософія Греції та Риму

План:

1. Чому конфуціанство називають “школою службовців”?
2. Назвіть матеріалістичні школи стародавньої Індії. В чому суть їх вчень? В чому полягає специфіка античної філософії?
3. Хто першим ввів у філософію відношення “людина-світ”?
4. Чому вважається, що Сократ здійснив “антропологічний поворот” у історії філософської думки?
5. Чому світоглядну настанову доби античної філософії називають космоцентричною?
6. В чому суть філософії Аристотеля?
7. Яке значення античної філософії для подальшого розвитку світової філософської думки?

Тема. Філософія Середньовіччя і епохи Відродження. Філософія Нового часу

План:

1. Чим принципово відрізняються філософія середньовіччя від філософії античності?
2. Яку роль відіграло мистецтво в утвердженні антропоцентризму в духовній культурі Відродження?
3. В чому полягає сутність концепції “чотирьох ідолів” Ф. Бекона?
4. Поясніть вираз: “Піддавай усе сумніву”. Кому з філософів цей вираз належить?
5. В чому полягає сутність “механістичного принципу” в матеріалізмі епохи Просвітництва?

Тема. Німецька класична філософія і марксизм

План:

1. Що спільного між “світовим розумом” Гегеля і християнським Богом, а в чому їх різниця?
2. У чому полягає зміст антропологічного принципу в філософії Фейєрбаха?
3. Яку роль практиці відводить марксизм в суспільному житті і в соціалізації людей?
4. Наскільки здійсними є прогнози К. Маркса відносно майбутньої долі капіталізму?
5. Який зв'язок між філософією Маркса та німецькою класичною філософією?
 6. Яке значення німецької класичної філософії для розвитку світової філософської думки?

Тема. Західноєвропейська філософія ХХ ст.

План:

1. У чому відмінність і в чому подібність між класичною і сучасною західноєвропейською філософією?
2. Які причини, на Ваш погляд, зумовили ірраціоналістичний характер західноєвропейської філософської думки на етапі переходу від класичної до сучасної філософії?
3. Чому, на вашу думку, сучасна філософія акцентувала увагу на психічному житті людини, в тому числі і на несвідомому?
4. Якими соціально-політичними факторами обумовлена поява і формування філософії екзистенціалізму?
5. У чому полягає сутність терміну “філософія позитивізму”?
6. У чому полягає відмінність і в чому подібність між релігійною філософією в класичній філософській думці та у сучасній?
7. Що таке “постмодернізм” та які його філософські засади?

Тема. Становлення філософії в Україні (ХІ-ХVІІ ст.)

Києво-Могилянська академія і її роль в розвитку української філософії.

Г.С.Сковорода

План:

1. Який змістовний зв'язок існує між давньослов'янською міфологією та філософією Києво-Руської доби?

2. В чому особливості філософської думки XI-XVII ст.?
3. Назвіть представників філософської думки XI-XVII ст.
4. В чому особливості філософської думки в епоху українського відродження?

Тема. Філософія Г.С. Сковороди

План:

1. Чому творчість Г.С. Сковороди поклала початок новому етапу в розвитку української філософії?
2. Що означає “кордоцентризм” у філософії Г.С. Сковороди?
3. Що взяв Г. Сковорода з вчення Платона?
4. Які основні положення морального вчення Г. Сковороди?
5. Значення вчення Г. Сковороди для подальшого розвитку української філософії

Тема. Філософія в Україні XIX початку XX ст

План:

1. В чому сутність і зміст філософсько-політичних поглядів членів Кирило-Мефодіївського товариства?
2. Академічна філософія в Україні
3. Що означає визначення “Філософія серця” стосовно П. Юркевича?
4. В чому розходилися з марксизмом М. Драгоманов та І. Франко?
5. Основний зміст філософських поглядів української діаспори?
6. Проблематика сучасної української філософії?

Тема. Проблема антропосоціогенезу в філософії

План:

1. Чи вирішує релігія питання про походження людини положенням про волю Бога?
2. Чому питання про походження людини не вирішує еволюційна теорія, зокрема теорія Ч. Дарвіна?
3. Чи вирішує повністю проблему походження людини трудова концепція антропосоціогенезу?
4. Що в першу чергу відрізняє людину від тварини і в чому сутність людини?
5. Що, на вашу думку, є змістовною стороною соціалізації людини?
6. Що означає вислів “людина-біосоціальна істота”?
7. “Свідомість” і “мислення”: синоніми, чи різні поняття? Поясніть в чому їх спільність і чим вони відрізняються.

Тема. Проблема суспільства: соціальна філософія та філософія історії

План:

1. Яка принципова різниця між людським суспільством і спільнотою тварин і чи коректно ототожнювати ці поняття?
2. Чи можна віднести творчість до основних ознак людини?
3. Де більш зримо проявляється соціальність, в сфері матеріального чи духовного виробництва і чому?
4. Чи обмежується перетворювальна діяльність виключно речовою діяльністю?

5. Яка різниця між поняттями “праця” і “практика”?
6. Що є провідним в діалектиці діяльності і потреб?
7. Який смисл вкладається у вислів “істина є процес”?
8. Яка різниця між поняттями “істина” і “правда”?
9. Які цінності є первинними: духовні чи матеріальні? Обґрунтуйте
10. В якому випадку вживається термін “спілкування”, а в якому “комунікація”?

7. Методи активізації навчального процесу

Класичні лекції, лекції проблемного характеру, лекції-бесіди, семінарські заняття, семінари-дискусії, реферування; повідомлення за темою (усна доповідь); розв’язування творчих завдань; виконання студентами завдань для самостійного опрацювання; індивідуальні консультації для студентів.

8. Система поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль: письмове або усне опитування, тести, індивідуальна або колективна презентація (представлення виконаного завдання); підготовка доповіді; перевірка конспекту; захист виконаних завдань.

Підсумковий контроль: екзамен.

Питання самоконтролю для підготовки до екзамену

1. Поняття філософії: кола і парадокси розуміння.
2. Відмінність і тотожність поняття філософія та світогляд.
3. Предмет, проблематика та структура філософії.
4. Основні функції та методи філософії.
5. Основні джерела виникнення філософії.
6. Історичні чинники виникнення філософії.
7. Загальна проблематика філософії Античного світу.
8. Погляди представників мілетської школи на виникнення світу та його першооснову.
9. Основні риси філософії піфагорійців.
10. Філософські уявлення Парменіда про буття і небуття.
11. Атомістична теорія Демокріта та його послідовників.
12. Морально-етичне вчення Сократа.
13. Вчення Платона про ідеї
14. Енциклопедична філософія Аристотеля.
15. Загальна характеристика філософської думки епохи Середньовіччя.
16. Вчення Августина про два світи.
17. Тома Аквінський про людину і Бога.
18. Загальна характеристика та основні представники філософської думки епохи Відродження.
19. Соціокультурні умови становлення та основні риси класичної філософії.
20. Суть емпіричного методу пізнання та його прихильники.
21. Суть раціоналістичного методу пізнання та його прихильники.
22. Просвітництво як філософська концепція XVIIIст.
23. Критика догматичної філософії І.Кантом.

24. Онтологія Гегеля як діалектика абсолюту.
25. Філософська категорія буття. Діалектика буття й небуття.
26. Структурні рівні буття та їх характеристика.
27. Поняття діалектики. Основні закони діалектики.
28. Становлення уявлень про категорії простору й часу.
29. Основні концепції тлумачення простору і часу.
30. Просторово-часові рівні буття.
31. Поняття та значення теорії пізнання у філософії.
32. Основні функції теорії пізнання та її співвідношення з іншими науками.
33. Поняття об'єкта й суб'єкта пізнання.
34. Чуттєве, раціональне та ірраціональне в пізнанні.
35. Свідомість як об'єкт гносеологічних досліджень.
36. Основні сфери свідомості.
37. Основні рівні свідомості.
38. Основні ідеї психоаналізу З.Фрейда.
39. Аналітична психологія К.Юнга.
40. Неофрейдизм Е. Фромма.
41. Філософія волюнтаризму А. Шопенгауера.
42. Ніцше-клініцист європейського нігілізму.
43. Екзистенціалізм – як провідний філософський напрямок ХХ ст.
44. Проблема “бездомності людини” у філософії екзистенціалізму.
45. Свобода людини у філософії екзистенціалізму.
46. Становлення української філософської думки в ІХ-ХVст.
47. Розвиток української філософії в добу бароко(ХVI-ХVІІІ ст.)
48. Філософська думка в Україні (ХІХ-ХХ ст.)
49. Предмет аксіології та її основні проблеми.
50. Визначення та специфіка ціннісного відношення до світу.
51. Співвідношення цінності та буття, цінності та істини.
52. Функції цінностей.
53. Проблема людини у філософії.
54. Теорії виникнення людини.
55. Проблема смислу життя.
56. Глобальні проблеми і перспективи людства.

9. Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни»:

Бали / Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання
«Відмінно» / Високий	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, здатний застосовувати теоретичні знання в області філософії, традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності; здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань; проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре» / Достатній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Здобувач освіти здатний застосовувати теоретичні знання в області філософії, традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності; здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно» / Середній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Здобувач освіти здатний застосовувати теоретичні знання в області філософії, традиційні і сучасні

	культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності; здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»/ Початковий	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

10. Література

Основні рекомендовані джерела

1. Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с. – 978-966-486-190-5.
2. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів / О. І. Гринів. – Львів :
3. Тріада плюс, 2016. – 364 с. – 978-966-486-194-3.
4. Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / В. Л. Петрушенко. – Вид. 4-е, випр. і доп. – Львів : Магнолія плюс, 2001. – 445 с.
5. Петрушенко В. Л. Філософія : підручник / В. Л. Петрушенко. – 4-те вид., випр. і доп. – Львів : Магнолія, 2006. – 504. – 966-8340-38-8.
6. Поцюрко М. Філософія : навч.-метод. посіб. / Марія Поцюрко. – Львів : Сполом, 2014. – 276 с. – 978-966-665-970-8.
7. Причепій Є. М. Філософія : посіб. / Є. М. Причепій, А. М. Черній, В. Д. Гвоздецький, Л. А. Чекаль. – Київ : Академія, 2001. – 575 с. – 966-8. 580-113-9.
9. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. – Київ : Академвидав, 2003. – 10.575 с. – 966-8226-10-0.
11. Причепій Є. М. Філософія : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів/Є. М. Причепій. – Київ : Академвидав, 2005. – 592 с.
12. Синиця А. Аналітична філософія : монографія / Андрій Синиця. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 303 с. – 978-966-2328-41-7.
13. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. / Андрій Синиця. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 179 с. – 978-966-2328-69-1.

Допоміжна:

1. Берко П. Нова парадигма української філософії / П. Берко. – Львів : ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2003. – 302 с. – 966-7996-48-4.
2. Берко П. Основи філософії : метод. посіб. / П. Берко, М. Небелюк, Н. Федитник. – Дрогобич : Коло, 2004. – 67 с. – 966-7996-49-8.
3. Бойченко І. В. Філософія : навч. посіб. для дистанц. навч. / І. В. Бойченко, М. І. Бойченко. – Київ : Університет "Україна", 2004. – 212 с. – 966-7979-44-Х.
4. Васянович Г. Філософія : навч. посіб. / Григорій Васянович. – Львів : Норма, 2005. – 210 с. – 966-7775-09-7.
5. Захара І. Лекції з історії філософії : [навч. посіб.] / І. Захара. – Львів : ЛБА, 1997. – 398 с. – 966-7034-04-6.
6. Касьян В. І. Філософія : навч. посіб. / В. І. Касьян. – 5-те вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2008. – 347 с. – 978-966-346-377-3.
7. Коваленко А. Філософія : навч.-метод. посіб. для студ. / Анатолій Коваленко. – Львів : ЦПД, 2009. – 106 с.
8. Мазур Л. Дух і плоть. Філософія життя та проблема людської тілесності : монографія / Леонід Мазур. – Львів : [б. в.], 2003. – 377 с. – 966-7119-00-9.
9. Пазенок В. С. Філософія : навч. посіб. / В. С. Пазенок. – Київ : Академвидав, _____ 2008. – 279 с. – 978-966-8226-56-4.
10. Рижак Л. Філософія : підручник / Людмила Рижак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 650 с. – 978-966-613-941-5.
11. Філософія : навч. посіб. / [Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін] ; за ред. І. Ф. Надольного. – 7-ме вид., стереотип. – Київ : Вікар, 2008. – 534 с. – 978-966-7131-97-5.
12. Філософія: конспекти : навч.-метод. вид. / за ред А. Синиці. – Львів : Ліга-Прес, 2017. – 90 с. – 978-617-36-97-155-2.
13. Філософія туризму : навч. посіб. / [авт.-розроб.: Пазенок В. С., Федорченко В. К., Любивий Я. В. та ін.]. – Київ : Кондор, 2004. – 265 с. – 966-7982-86-6.
14. Філософія : [навч. посіб.] / [П. С. Щерба, В. К. Щедрін, О. А. Заглада.] ; за заг. ред. С. П. Щерби. – Київ : МАУП, 2004. – 575 с. – 966-608-466-Х.
15. Філософія : навч. посіб. / Ю. В. Осічнюк, В. С. Зубов, І. М. Молчанов та ін. ; за ред. Ю. В. Осічнюка. – Київ : Атіка, 2003. – 461 с. – 966-8074-79-3.
16. Філософія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / Л. І. Мозговий, І. В. Бичко, Р. О. Додонов [та ін.] ; за заг. ред. Р. О. Додонova. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 455 с. – 978-611-01-0009-0.
17. Філософія. Світ людини. Курс лекцій : навч. посіб. / В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Н. В. Хамітов [та ін.]. – Київ : Либідь, 2003. – 429 с. – 966-06-0278-2.
18. Хамар У. В. Історія філософії : курс лекцій / У. В. Хамар. – Львів : Ініціатива, 2008. – 360 с. – 983-8172-18-5.